

HORVÁTH RICHÁRD
Bornemissza Gergely Eger élén 1553-ban

(Egy eddig lappangó forrásról)¹

„Bornemissza Gergely jer ide. Fogd ezt a kardot.
A tiéd. Légy hű vitéze a hazának, jámbor szolgálja
az Istennek. Áldás és szerencse legyen a fegyvereden.”²

Gergely Bornemissza at the head of Eger in 1553. (About a previously hidden source)

The study presents a newly discovered document that adds to our knowledge of the life of Gergely Bornemissza, a figure well known in Hungarian literature and historical consciousness. The document had so far escaped the attention of researchers because it was deposited in an archive (so-called Oláh Archive) and, moreover, among records relating to western part of Hungary, where scholars researching the Castle of Eger or Bornemissza's biography would certainly not have looked. This was due to the fact that Gergely Bornemissza assumed the position of commander of the Castle of Eger precisely at the time when the king appointed Miklós Oláh, then bishop of Eger, as Archbishop of Esztergom. Consequently, episcopal documents issued in Eger during those days were already classified among records connected to Oláh's archiepiscopal activity. The study therefore presents the circumstances surrounding the creation of the document (Bornemissza's bond as castellan of Eger), and in the Appendix the reader will find the full latin text of the document.

Egy „érzelmes” kútfő

Szinte biztosra vehető, hogy a magyar ajkú, középkorral és korai újkorral foglalkozó történészek többségének pályaválasztásában Gárdonyi Géza Egri csillagok című regényének kiemelt szerepe volt. E dolgozat írója esetében legalábbis bizonyosan, akinek, mint kis tinédzsernek, 1987 nyarán édesanyja adta a kezébe Gárdonyi örökbecsűjét. Mindez sorsdöntő eredménnyel járt: maga egy életre a magyar történelem és a magyarországi várak kutatójának szegődött. Az első olvasatra túl személyesnek tűnő felütés talán magyarázatra szorul, ám hamar világos lesz az Olvasó számára, hogy nem indokolatlan ez a kezdés. Ritkán adatik meg ugyanis kutatóknak, hogy olyan dokumentummal találkozzon, amely nem csupán a szélesebb magyar közvélemény számára ismert személy élettörténetéhez szállít új, korábban nem ismert

információt,³ hanem személyes érzelmeket, alkalmasint ifjúkori emlékeket is felidéz. Azon felül roppant szerencsésnek is érezheti magát, még ha a szerencse kezdetektől fogva fontos eleme a mindenkori tudományos kutatásoknak.

Mert bizony Fortuna néhanapján kézen fogja a történészt. Ez esett meg jelen sorok írójával is, aki egészen más tárgyú kutatása során a szó szoros értelmében véletlenül bukkant az alább ismertető forrásra. Várakkal kapcsolatos kutatódásai közben sort kerített az Esterházy család hercegi levéltárába került Oláh-levéltár egy kis, zömmel levelezést és hivatali iratokat tartalmazó fondjának áttekintésére, s ennek során került elé a Gárdonyi-főhős Bornemissza Gergely 1553. február 18-án kelt, s Oláh Miklós egri püspök részére kiállított egri várnagyi, saját aláírásával és pecsétjével hitelesített eskülevele, amely dokumentum, jó eséllyel, eddig ismeretlen volt a Bornemissza-kutatás számára. A kútfő és keletkezési körülményeinek bemutatása előtt azonban érdemes megismerkedni az előzményekkel.

1 A szerző a ELTE Humán Tudományok Kutatóközpontja (HTK) Történettudományi Kutatóintézetének (TTKI) tudományos főmunkatársa. A kézirat elkészítéséhez szükséges kutatásokat az NKFIH K 134 690. sz. pályázata is támogatta. Ugyancsak a kézirat áttekintéséért és észrevételeiért Varga Szabolcsnak (ELTE HTK TTKI) tartozom köszönettel.

2 *Gárdonyi Géza: Egri csillagok* (Bornemissza Gergely élete). Regény két kötetben. I. kötet. Bp. 1909. 59.

3 A Gárdonyi-regény és a tudomány kapcsolatára újabban: *Nagy Sándor: Gárdonyi közelében* (Studia Agriensia 21.). Eger 2000. 45–52.; *Király Júlia: Bornemissza Gergely Gárdonyi Géza regényében. Az egri vár híradója 37.* Szerk. Berecz Máttyás. Eger 2005. 37–45.; *Oborni Teréz: „Summáját írom Egör várának...”* Történeti adalékok Gárdonyi regényhőseiről. Korunk (2015. augusztus) 39–45.

A levéltárak titkos élete

Az Oláh-levéltárnak nevet adó család joggal lehet ismerős az olvasónak, mert nem másról van szó, mint az Oláh Miklós egykori esztergomi érsek (1553–1568), humanista tudós, kancellár személyét és rokonságát érintő iratanyagról.⁴ Az a tény, hogy az Oláh család és az Esterházyak rokonok voltak, meglehetősen jól ismert a kutatás számára, s az sem titok, hogy ez a rokonság Esterházy Páltól eredeztethető. Ő volt az, aki emiatt írt is az Oláh familiáról, majd később megszerezte azok írásos hagyatékának egy részét, ami ezáltal öröklődhetett a hercegi levéltárban egészen korunkig.⁵ Ám nem csupán ezeket, a hivatali „ügymenethez” kapcsolódó forrásokat gyűjtötte Esterházy, hanem az Oláh egyházi előmenetelével kapcsolatosakat, családi genealógiákat, az érsek végrendeletét, rokonságát érintő dokumentumokat és nagy számú levelezést is.⁶ Az ekként kialakult iratcsoport került tehát az Esterházyak levéltárába. A középkori várak kutatója számára azért fontos e gyűjtemény, mert annak harmadik fasciculusának az ugyancsak hármast számot viselő tétele a következő címet viseli a repertórium tanúsága szerint: „Lánzséri officialisok hűségnyilatkozatai 1553–1557”.⁷ Minekutána a kései középkorból efféle forrásaink csak nagyon kis számban maradtak korunkra, az iratcsoport felettből érdekesnek ígérkezett, átnézése eredménnyel kecsegtetett. Ebben ráadásul pótolhatatlan segítséget jelentett, hogy a Magyar Nemzeti Levéltár „Reformáció 500” című programja során nagy számú, az Országos Levéltár P szekciójában őrzött családi levéltár 1526–1570 közötti iratanyagát digitalizálta és tette honlapján elérhetővé azok számos, kereshető adatával, és mindenekelőtt fényképeivel egyetemben. A vállalkozás számtalan elemében és szerkezetében hasonlatos a magyarországi középkorkutatás alapjait jelentő, oly sokak által régóta használt Diplomatiikai Levéltár (DL) és Diplomatiikai Fényképtár (DF) digitális adatbázisához, kereshetősége is azzal közel azonos.⁸ Számunkra szerencsés módon a kérdéses Oláh-levéltár-törredék is bekerült ebbe a digitális gyűjteménybe.

Az a tény, hogy az Esterházyak hercegi levéltára jelentős mennyiségű, Oláh Miklóshoz és családjához kapcsolható kéziratot levéltári forrást – továbbá Oláh könyvtárából nagyobb mennyiségű könyvanyagot is⁹ – őrzött meg korunkra, régől ismert a kora-újkor kutatói számára, arról nem is beszélve, hogy híres levelezésének fennmaradását is e levéltárnak köszönheti az utókor.¹⁰ Ha pedig az ugyanebben a hercegi

archívumban őrzött Oláh-levéltárhoz hajolunk közelebb, itt is találunk régebbi és egészen friss publikációkat.¹¹

A most számunkra fontos lánzséri, várnagyi és provizori tárgyú iratcsoport létrejöttének oka nem más, mint Lánzsér Oláh Miklós általi megszerzése a 16. század közepén. A nyugati határszélen fekvő vár a kései középkorban a Grafeneck család birtoka volt, akiktől a Weispriachoké lett, míg végül Hans von Weispriach 1548-ban úgy nem döntött, hogy húsz ezer aranyért eladja az uradalmat rokonának, Erasm von Teufelnek, amire december 24-én sor is került. Utóbbi birtoklása ugyanakkor nem volt hosszú életű, miután Habsburg csapatok királyi parancsnokaként részese volt az 1552. augusztusi palásti csatának, ahol oszmán fogságba esett, Konstantinápolyba hurcolták, majd kivégezték.¹² Fiai ezt követően a lánzséri uradalmat 47 600 rajnai guldenért eladták Oláh Miklósnak. Az adásvételt mai tudásunk szerint legkésőbb 1553 nyaráig nyélbe is ütötték.¹³

Az időrendnek ráadásul kitüntetett jelentősége van. Az Oláh-levéltár fentebb citált „Lánzséri officialisok hűségnyilatkozatai 1553–1557” megjelölésű fondjában az első irat épp Vadasfalvi Dávid júliusi kötelezvénye. Ezt követi az iratok sorrendjében Bornemissza Gergely egri kötelezvénye, ami időben, lévén februári keltezésű, megelőzi Vadasfalviét. Ráadásul a lánzséri iratcsoportban ez az egyetlen, időrendi és földrajzi szempontból rendszeridegen darab. Azt, hogy „idekeveredett”, leginkább az események gyors lefolyásával magyarázhatjuk. Bornemisszát – ám erről alább még lesz szó – februárban nevezték ki Eger élére, s ezt követően kevéssel kerülhetett sor – láttuk, biztosan július előtt – a lánzséri adásvételre. Legvalószínűbb magyarázat a dokumentum itteni felbukkanására az, hogy a lánzséri uradalom átadása-átvétele után Oláh illetékes titkára vagy épp gazdasági szakembere – jobb ötlet híján, hiszen épp ekkortól Eger kikerült az új érsek fennhatósága alól – a Lánzsér ügyében kelt dokumentumok közé illesztette a kevéssel korábbi, ám tartalmában és formájában azokkal azonos (várnagyi és provizori kötelezvény) iratot, amely így hosszú évszázadokra kikerült a Bornemissza Gergely életére kíváncsi kutatók látóköréből.

recentisque aevorum. Series nova XIX/1.) Bp. 2018. 23–24.

11 *Szelestei Nagy László*: Oláh Miklós könyvkölcsönzéséről. Magyar Könyvszemle 110 (1994) 66–68.; *Nicolaus Olahus*: Epistulae. Pars II. 1534–1553. Edidit, introduxit et commentariis instruxit Emőke Rita Szilágyi. (Bibliotheca scriptorum medii recentisque aevorum. Series nova XIX/2.) Bp. 2022. 319., 328., 333., 340, 371., 376., 390., 393., 456.

12 *Matunák Mihály*: A palásti csata. Hadtörténelmi Közlemények 11. (1910) 244–248.

13 Lánzsér és uradalmának kora újkori történetére: *Csermelyi József*: Hans von Weispriach és a nyugat-magyarországi reformáció. Egyháztörténeti Szemle 19. (2018) 8., *Uő*: Die Geschichte der Herrschaft Landsee bis 1553. In: 750 Jahre Neutal. Hrsg. Alfred Lang, Michael Schreiber. Neutal, 2020. 42–50. Az eladáshoz adott királyi konszenzus: HU-MNL-OL-A-57. [Magyar Nemzeti Levéltár Országos Levéltára, Magyar Kancelláriai Levéltár, Magyar Kancelláriai Levéltár regisztratúrójára, Libri Regii] III. 160. Az Oláh által kinevezett lánzséri várnagy, Vadasfalvi Dávid hivatali esküjének dátuma: 1553. júl. 16. HU-MNL-OL-P-184.-III-3-Nr. 1. [Esterházy család hercegi levéltára, Oláh család levéltára]

4 *Kállay István*: Az Esterházy család hercegi ágának levéltára. Repertórium (Magyar Országos Levéltár. Levéltári leltárak 66.) Bp. 1978. 241–242.

5 Minderről legutóbb új adatokkal: *Nagy Levente – Szilágyi Emőke Rita*: Új adatok az Oláh, a Hunyadi és a Drakula család genealógiájához. Történelmi Szemle 65. (2023) 644–645.

6 *Kállay I.*: Esterházy család i. m. 18., 44., 47., 55., 64.

7 Uo. 242.

8 A „Reformáció kora: MNL OL 1526–1570” adatbázis elérhetősége: <https://adatbazisokonline.mnl.gov.hu/adatbazis/reformacio-kora-mnl-ol-1526-1570>

9 *Monok István – Zvara Edina*: Esterházy Pál könyvtára és olvasmányai. In: Esterházy Pál, a műkedvelő mecénás. Egy 17. századi arisztokrata-életpálya a politika és a művészet határvidékén. Szerk. Ács Pál. Bp. 2015. 203–204.

10 *Nicolaus Olahus*: Epistulae. Pars I. 1523–1533. Edidit, introduxit et commentariis instruxit Emőke Rita Szilágyi. (Bibliotheca scriptorum medii

Forrásunk helye a Bornemissza-kutatásban

A levéltártörténeti előzmények ismeretében immáron indokolt, hogy forrásunk keletkezési körülményeiről is szó essék. Az események voltaképpen jól ismertek, így elég azokat csupán röviden összefoglalni. 1552-ben a hosszas és török szempontból roppant sikeres – emlékezzünk, ekkor esik el például Drégely, Temesvár és Szolnok is – nyári hadjárat utolsó állomásaként, szeptember 11-én és 13-án érkeztek Ali budai pasa és Ahmed nagyvezér csapatai a vár alá, s kezdték kiépíteni az ostromzárat. A harcok bő hónapon át folytak, a támadók részéről kevés sikerrel, aminek eredményeképpen a török csapatok, több lépcsőben, végül október 17/18-án hagyták el a vár közvetlen környékét, s indultak vissza a hódoltsági területre.¹⁴ Annak dacára, hogy a támadást elhárították, s a sikernek nemzetközi visszhangja is jelentős volt, a vár királyi kapitánya, Dobó István az uralkodói támogatás elmaradása miatt úgy határozott, hogy lemond tisztségéről, ami november 25-én meg is történt. Eleinte próbálták ugyan marasztalni, ennek ellenére döntése megmásíthatatlan volt, így a ki-rendelt királyi biztosoknak 1553. január 11-én adta át a vár kulcsait.¹⁵ Ekkor lett az események kulcsszereplője Bornemissza Gergely, az uralkodó Egerbe rendelt gyalogosainak ad-digi parancsnoka.

Bornemisszáról tehát ismert, hogy a 250 fős királyi segélyhad kapitányaként lett, nem csupán Gárdonyi által, kiemelt szereplője a védekezésnek, s arról is tud a kutatás, hogy Dobó lemondását követően rögvest az ő neve került fel a vár parancsnoki tisztére. Erre azt követően került sor, hogy Dobó távozása után Bornemisszát az uralkodóhoz rendelték – vagy épp maga döntött az utazás mellett, ezt a kutatás mai eredményei alapján nem dönthetjük el –, s ezért 1553. február 10-re Grácba érkezett, ahol az előző esztendő decemberének elejétől I. Ferdinánd tartózkodott.¹⁶ A későbbi eseményekből gyaníthatjuk, hogy a tárgyalások során Bornemissza csak azzal a feltétellel vállalta a feladatot, ha uralkodói ígéretet kap a vár felújításának folyamatos finanszírozására. Utóbbi alighanem el is nyerte, miután adatokkal rendelkezünk arra nézvést, hogy Ferdinánd 1553 március-áprilisában több utasítást adott a kamarának különféle kifizetésekre az egri építkezések támogatása érdekében, továbbá az új egri kapitányt személyében is jutalmazta.¹⁷ Az irodalomból ismert

14 Az eseményekre a legfontosabb munkák: *Gömöry Gusztáv*: Eger ostroma 1552-ben. *Hadtörténelmi Közlemények* 3. (1890) 613–635.; *Nagy Béni*: Eger ostroma 1552-ben. In: *Dolgozatok Békefi Remig egyetemi tanári működésének emlékére*. Írták: Tanítványai. Szerk. Pintér Jenő. Bp. 1912. 238–277.; *Domokos György*: Az egri vár ostroma 1552-ben. In: „Vár állott...” Tudományos történeti konferenciák. Vajdahunyadvár 2013–2016. Szerk. Hermann Róbert. Bp. 2017. 53–64.

15 *Hóvári János*: A hűtlen Dobó. Bp. 1987. 23.; *Csiffáry Gergely*: Ruszakai Dobó István életrajza. Rudabánya 2014. 40–41.

16 *Sugár István*: Bornemissza Gergely deák élete. (Studia Agriensia 4.) Eger 1984. 45. Ferdinánd 1553 április első feléig tartó gráci jelenlétére lásd *Anton von Gévay*: Itinerar Kaiser Ferdinand's I. 1521–1564. Wien 1843. 1552–1553. oldalak.

17 *Sugár I.*: Bornemissza Gergely i. m. 47.; *Bánrévi György*: Kapossy János: Művészettörténeti regeszták a királyi határozatokból és rendeletekből I. XVI. század. Művészettörténeti Értesítő 5. (1956) 49. Bornemissza száz forint értékben kapott értékes tárgyakat (pl. kelyhet). *Sarusi Kiss Béla*:

továbbá, hogy Bornemissza szűk két hetet követően, február 22-én indult vissza Egerbe, ahol március 13-án vette át hivatalosan új tisztségét. Ez a dátum rögzült végül a kézikönyvekben is,¹⁸ míg Bornemissza életrajzírója maga is elismerte, hogy egri kinevezésének időpontja csak hozzávetőlegesen ismert.¹⁹ Azt is látjuk, hogy minden további, Bornemissza életét érintő munkából hiányzik egri kinevezésének alábbi forrása, így egyre valószínűbb, hogy az mindezidáig ismeretlen volt a kutatás számára, ezért közreadása indokolt.²⁰ Lássuk tehát magát a forrást.

Emlékezzünk, 1553. február 10-én Bornemissza Grácba érkezett, ahol feltehetően személyesen is találkozott I. Ferdinánd királlyal. Ám nem csupán az uralkodó tartózkodott a városban, hanem az egri vár birtokosa, egyben Heves megye örökös főispánja, Oláh Miklós királyi kancellár is, aki 1549 óta töltötte be ezt a méltóságot, s akit az uralkodó épp 1553. március 20-án nevezett ki esztergomi érsekké.²¹ Tehát a vár parancsnoki utódlásáért felelős két legfontosabb személyvel – minekutána 1549 óta a vár vezetőjét az uralkodó és a mindenkor püspök közti megállapodás alapján lényegében ketten nevezték ki²² – találkozhatott a leendő várkapitány. S ehelyütt kell figyelmünket az új forrás felé fordítani. Ennek köszönhetően ugyanis immáron pontosan tudhatjuk, hogy a kinevezésre mikor került sor, 1553. február 18-án, hiszen Bornemissza Oláh Miklós egri püspöknek, mint birtokosnak ezen a napon tett ígéretet a vár és uradalma megőrzésére és jövedelmeinek kezelésére.²³ A kinevezés időpontját tovább

A bécsi Udvari Kamarai Levéltár Gedenkbücher Österreich magyar vonatkozású iratainak regesztái. Fons 16. (2009) 112.

18 XVI. századi uradalmi utasítások. Utasítások a kamarai uradalmak prefektusai, udvarbírái és ellenőrei részére. I. kötet. Szerk. és a bevezető tanulmányt írta *Kenyeres István*. (Fons könyvek 2.) Bp. 2002. 141., ugyanez a dátum szerepel az egri várparancsnokok archontológiájában is: *Kenyeres István*: Az egri várbirtok igazgatása a 16. században. In: Magyarország védelme – Európa védelme. (Studia Agriensia 24.) Szerk. Petercsák Tivadar és Berecz Mátyás. Eger 2006. 88.

19 „Bizonyosra vehető, hogy Bornemisszának Grácban sikerült elérnie egri várkapitányi kinevezésére vonatkozó legfelsőbb ígéretet is.” *Sugár I.*: Bornemissza Gergely i. m. 47.

20 Az egri ostrommal és Bornemissza 1552/53-as tevékenységével foglalkozó főbb munkák: *Sugár I.*: Bornemissza Gergely i. m. passim.; *Sugár István*: Az egri vár története. Budapest, 1991. 296.; *Csiffáry Gergely*: Mecsek István egri várkapitány életrajzához. In: *Agria (Annales Musei Agriensis) XLI*. Szerk. Petercsák Tivadar, Veres Gábor. Eger, 2005. 119.; *Uő*: Bornemissza Gergely egri várkapitány rejtélyes életrajza. Az egri vár híradója 37. Szerk. Berecz Mátyás. Eger 2005. 3–15.; *Uő*: Bornemissza Gergely deák életrajza. *Agria (Annales Musei Agriensis) XLV*. Szerk. Veres Gábor. Eger, 2009. 55–102.

21 Oláh életére összefoglalóan: *R. Várkonyi Ágnes*: Oláh IV. Miklós. In: *Esztergomi érsekek 1001–2003*. Szerk. Beke Margit. Bp. 2003. 256–261. (érseki kinevezésére: 258.). Gráci jelenlétére: 1552. december 13–1553. március 19. között levelei alapján biztosan a városban tartózkodott, ám abban is biztosak lehetünk, hogy egy majdani Oláh-itinerárium ezeket az adatokat tovább pontosíthatja. *N. Olahus*: *Epistulae*. Pars II. i. m. 515–522. Ugyancsak I. Ferdinánd és Oláh Miklós aláírásával kelt február 20-án Grácból az áprilisra meghirdetett soproni országgyűlés meghívója. *Magyar Országgyűlési Emlékek (Monumenta Comititalia Regni Hungariae)* Szerk. Fraknoi Vilmos. III. kötet 1546–1556. Bp. 1876. 427–428.

22 *Kenyeres I.*: Az egri várbirtok igazgatása i. m. 52–53.

23 HU-MNL-OL-P-184.-III-3-Nr. 2. A forrás szövegét lásd a dolgozat végén.

erősíti, hogy két nappal később, amikor Bornemissza az ostromban tanúsított vitézsége jogcímén Sáros megyei birtokot kapott királyi adományul, már udvarbíró és várnagy („provisor et castellanus”) megnevezéssel szerepel az oklevélben.¹

1 *Carolus Wagner*: Diplomatarium comitatus Sarosiensis. Posenii et Cas-soviae 1780. 403–404. Igaz, két nappal későbből ismert olyan királyi levél is, ahol még a gyalogosok kapitányának nevezik, ugyanakkor a kinevezés frissessége és az esetlegesen napokkal korábban megszületett királyi parancsok írásba foglalása miatt efféle néhány napos „megnevezésbeli zavar” a korszak gyakorlatában nem ismeretlen. HU-MNL-OL-E-21.-1553.02.20/2. [Magyar Kamarai Levéltár, Benignae resolutiones].

Kétségtelen tény, 1553 első negyedétől, amikortól Bornemissza átvette Eger igazgatásának feladatát, számos – zömében a Magyar Kamara különböző állagaiból származó – dokumentumot, levelet, számadást ismer a kutatás, melyek személyéhez kapcsolhatók, vagy épp parancsnoki működésének tanúi.² Az alább olvasható Bornemissza-forrás tehát önmagában nem tekinthető unikálisnak, ugyanakkor ismeretlensége és a hajdani egri hős pályaképének megrajzolásához nyújtott segítsége miatt mégis érdemes lehet a korszak kutatóinak és a Gárdonyi-regény rajongóinak figyelmére.

2 A korábban ismertek legfontosabb közlése: *Barabás Samu*: Eger 1552-iki ostromához. Történelmi Tár 23. (1888) 388–400.

FÜGGELÉK

1553. február 18. Grác

Pécsi Bornemissza Gergely várnagyi és udvarbírói kötelezvénye Oláh Miklós egri püspök részére.

HU-MNL-OL-P-184-III-3-2.

Ego, Gregorius litteratus Bornemyzza de Quinqueecclesiis castellanus et provisor arcis Agriensis etc. recognosco per presentes litteras meas, quod cum reverendissimus dominus Nicolaus Olahus episcopus ecclesie Agriensis ac Sacre Maiestatis Regie cancellarius etc., dominus meus gratus confisus de fide, fidelitate et integritate mea castellanatum et custodiam pro media parte arcis sue Agriensis una cum provisoratu, hoc est administratione universorum proventuum et reddituum seu decimarum, aliorumve proventuum dicti episcopatus sui Agriensis, simul etiam administrationem proventuum ac reddituum Cumanorum et Philisteorum aliorumque bonorum iussu Sacre Regie Maiestatis nomine prefati reverendissimi domini mei ad Agriam occupatorum, que alias ad arcem Zolnok possessa fuerunt, fidei, humanitati et honori meo credit, ad eandem humanitatem, honorem et fidem meam Christianam libere et sponte promisi, quod ego prefatam arcem Agriensem sue dominationi reverendissime, et nemini alteri, vel si, quod Deus avertat, mori suam dominationem reverendissimam contingeret, in eo casu Sacre Maiestatis Regie, domino meo clementissimo et heredibus ac successoribus suis regibus Hungarie secundum omnes condiciones de prefati castellanatus et provisoratus mei functione

in instructione mihi data expressas ac manibus meis assignatas, contra omnes hostes et adversarios sue reverendissime dominationis tenere et custodire volo. Ac dum sua reverendissima dominatio vel in premissis casu mortis, quod absit, sue reverendissime dominationis Sacra Maiestas Regia heredesque et successores sui reges Hungarie eandem ipsam arcem Agriensem a me repetiverint, mox et sine ulla difficultate, tergiversatione, allegatione ac alio quovis quesito colore et pretexto in omnem eventum reddam, et de facto restituum cum omnibus eiusdem inventariis, universos etiam redditus et proventus predictos fideliter in tres iustas partes equaliter dividam, quarum duas partes iuxta informationem superinde mihi scripto datam eo, quo deputate sunt, summa fide erogabo. Tertiam vero partem ad manus dominationis sue reverendissime, vel cui eadem commiserit, integre et absque ulla fraude administrabo, superque his omnibus predictis proventibus bonam et rectam rationem atque computum tenebo, et dominationi sue reverendissime vel illis, quibus eadem iusserit, reddam, prout bonum et fidelem decet officialem atque provisorum, immo promitto harum mearum sigillo meo ac manus mee proprie subscriptione confirmatarum vigore et testimonio literarum. Datum in civitate Graacz, decimo octavo die mensis Februarii, anno Domini millesimo quingentesimo quinquagesimo tertio.

Idem Gregorius
Bornemyzza
subscripsit propria etc.

